

Миколчині історії (скорочено)

Марина Павленко

Марина Павленко

Миколчині історії

Стислий переказ, автор переказу: Світлана Перець.

Авторські права на переказ належать Укрлібу

НАЙДА

Найда – це Миколчин пес, який охороняє хлопчика. Найда проводить Миколку до Школи і чекає за парканом, переховуючись від Прибиральниць та Завгоспа. Школа – чужак. Вона тхне Миколчиними почервонілими вухами й зауваженнями в щоденнику. Школа вважає Миколку поганим учнем і навіть ледарем. Найда потайки завжди гарчить на Школу й не проти б її покусати. Якщо ж Миколка до школи не йде, вони вдвох пересиджують уроки в Халабуді, що зроблена з дощок, фанери і шиферу. Про Халабуду не знає ніхто в цілیم світі, бо вона ген-ген на пустирищі, в дерезі. У ній Миколка ночує, коли Вітчим погрожує вбити його. Вітчим – чужак. Від нього несе часником, цигарками і перегаром. Вітчим обзиває Миколку байстрам, нахлібником, а Найду – шолудивим псом. Найда завжди гавкає на Вітчима й нападає, коли той без дрючка. Хлопці дражнять Миколку бомжем і безпритульним. Проте хай Миколка тільки скомандує – Найда вмить їм штани полатає. Для Найди – Миколка герой. Коли Найду, ще як був цуценям, кинули в багнюку, Миколка його врятував. Відтоді Найда став Миколчиним. Разом вони ходять на Смітник. Там можна пожитись. Інколи вони блукають Дворами. Там теж можна дещо підібрати.

Якось Миколка взяв з лавки гарний конструктор маленької дівчинки. Найда не знав, чи Миколка чинить правильно. Вони уже тікали, коли тато дівчинки впіймав Миколку за комір. Дівчинка і її Тато – чужаки. Найда чув, що від Дівчинки смердить милом і цукерками, а від її Тата – потом, тяжкою роботою і любов'ю до своєї Дівчинки. Миколка віддав Конструктор. Яка ганьба!

ВЕЧЕРЯ

Друзі обмацали голодними очима Вулицю і навіть пробіглися Дворами, але знайшли лиш зів'ялі яблука. Вирішили зганяти до Миколчиної хати. Але там був тільки п'яний вітчим, а мама ще не прийшла. Тож друзям довелося тікати з двору. Вони хотіли взяти з собою вудки з сараю, які лежали там хтосна з якої давнини, може, ще від котрогось із попередніх вітчимів. Але, на жаль, вудок у сараї не виявилось. А ще ж недавно, коли Найда з Миколкою витягали з-під завалів старого кєрогаза, щоб узяти його собі на нове Халабудне хазяйство, вудки були! Вони зникли, як до того безслідно позникали безліч інших речей. Найді не треба й принохуватись: ясно, що це діло рук

Вітчимових дружків, чи то пак численних гостей, котрі на всеньке літо окупували столика під грушею в Миколчиному подвір'ї. Вони крали, що бачили, і що не так лежало.

Тікаючи, Миколка ненароком наступив на граблі, які дивом уцілили після "гостьових" атак. Вони дзвінко торохнули його по лобі. Почухуючи лоба, хлопчик потягнув реманент за собою. Покинеш – однак пропаде. Найда ж тим часом, як навмисне, заплутався в старому тюлі. Миколка звільнив друга і взяв сувій під пахву.

Із вербових гілок, держака від граблів і тюлю Миколка зробив прекрасну хватку. Встановив її трохи бокаса там, де течія Болотянки найсильніша. Дружам вдалося зловити трохи рибки. На старій сковорідці на вогнищі Миколка приготував смачну вечерю. Найда терпляче чекав. Того вечора всі, хто проходив не дуже далеко від Пустирища, могли побачити ледь прозорий димок, який сочився над схованою від усіх у дерезі Халабудою. І здивуватись, занюхавши апетитний запах смаженої риби.

УРАГАН

Якось Найда відчув, що наближається щось небезпечно. Він хотів побігти аж у хату, але там був Вітчим. А Миколка поклявся не стикатись з ним наодинці. Небезпечно це.

Найда метався туди-сюди і не знав, куди сховатися. Він з Миколкою був у Халабуді. Хлопчик саме зводив підпорну стіну. Але Найда потягнув хлопця додому. Вони сховалися у сараї і замкнули двері.

Надворі спочатку різко потемніло, а потім почався сильний вітер. Сарай увесь загуркотів. Коли ж із даху почало зривати толь, а стіни захитались, хлопчик рвонувся до дверей і зняв защібку. Надворі робилося щось жахливе: з чорно-зеленого неба валив дощовий потік. Ревів шалений вітрисько і мало не до землі гнув дерева. Літали шматки шиферу, чувся гуркіт каміння, дзвін побитого скла...

Хлопчик хотів сховатися з Найдою у туалеті надворі. Але Найда не пустив хлопчика. Миколка погодився: Найда просто так не затримує. Щойно Миколка натужно прихилив і знову защіпнув сарайні двері, як у них із того боку гухнуло чимось важким.

Коли все закінчилося, друзі вийшли. Кругом по кісточки стояла каламутна піниста вода. Одна половина груші була відчахнута. Столика, що під грушею, розтрощено на друзки. Вікна у хаті повибивані: як одного разу після п'яної бійки Вітчима з гостювальниками. Усе подвір'я – в смітті, битому склі, трісках, у шматках толю, бляхи і шиферу. А на місці туалету... Лиш дерев'яна підлога – з діркою посередині!

Миколка сказав, що треба шукати маму. Вона часом давала Миколці їсти. Вона колись купила йому кросівки – оці, що хлопчик ходить у них і зараз. А ще вечорами, як гості розходились, або після сварки з Вітчимом, або після того, як сильно Миколку за віщось лаяла, – після таких okazій мама іноді обіймала сина й казала: "Ти ж єдина моя кровиночка!" При цьому вона пускала сльози. Найда в таких випадках вважав, що ці сльози – крокодилячі.

Утім, хлопчикова мама вже прийшла – жива і здорова. Миколка щасливо кинувся їй назустріч. Вона ж спершу оглянула руйнування й побідкалась над розбитими шибками

та понищеним туалетом. Потім побігла перевіряти, чи живий Вітчим. Той виявився живим і здоровим. Він спав і не чув Урагану. Аж тоді вона вернулась до Миколки, пустила сльозу й сказала: "Моя кровиночко!"

Від Халабуди дошки на дощі не лишилось. "Гав!" — підбадьорює Миколку Найда, струшуючи з лап грязюку. Відбудуємо, тобто ще краще зробим! Миколка не сумує і хвалить друга за порятунок.

ТОВСТУХА

Це Найда перший помітив Товстуху. Точніше, спочатку він побачив Товстушину білу кицьку. Хотів уже гавкнути, як з двору вийшла Товстуха і покликала кицю: "Анхві-і-ісо! Обі-і-ідати! Свіжесеньке риб'яче хвіле!" Такої круглої жінки песик не стрічав, відколи живе. Товстуха поставила біля стежки мисочку, що пахтіла свіжозвареною рибою. Кицька неохоче зістрибнула з паркану й ліниво пішла до мисочки. Товстуха спокійнісінько засунулась назад у будиночок. А кицька, трохи полиз'явши рибу, покинула обідати й повернулась на свої штахети.

Найда через дірку в штахетах зайшов в Товстушин дворик і добре поїв. Анхвіса ж – хоч би тобі оком повела! Найда вже вилизував миску, як Товстуха знов опинилася на порозі. Собака втік, прихопивши миску. Товстуха подумала, що забула погодувати кицю і знову винесла рибки.

Товстуха пішла назад. Кицька так само знехотя зістрибнула з паркану, так само знічев'я обнюхала рибу й повернулася на штахети. Найда знову побіг до миски. Але цього разу рибу запропонував Миколці, що саме прийшов. Так Найда з Миколкою ненароком натрапили на Товстуху. А ще на нову розвагу. А ще – дістали змогу часом трохи підживитись.

Стислий переказ, автор переказу: Світлана Перець.

Авторські права на переказ належать Укрлібу

БІЗНЕС

Коли Найда з Миколкою бродять Вулицями, кожен шукає свого. Миколка бачить усе, що вгорі, Найда – все, що під ногами. Якось вони зовсім випадково гуляли Базаром, який уже збирався розходитись. Миколка побачив різні пусті пляшки. "Буде нам заробіток!" — стішився Миколка. Він й раніше, надбуючи на підходящу пляшчину, відносив її в магазин і обмінював на продукти. Але якось не докумекував шукати їх ще й на Базарі. А тут пляшок тих – ого-го!

Раптом Найда помітив у пилюзі блискучий кружечок: гроші! Радісно гукнув Миколку. Хлопчик вмент виколупав копійку.

Відтоді майже після кожного Базару Миколка з Найдою вирушали на заробітки. Миколка видивлявся пляшки на своєму рівні, Найда – монети на своєму. Монет було ще більше, ніж пляшок. Бо пляшки часто перехоплювали місцеві алкоголіки з запахом Миколчиного Вітчима. Що ж до грошей... Найда й раніше помічав, що люди нині зажирілі. Переконався, що, навіть ненароком упустивши копійку, багато хто просто лінується чи соромиться нагинатись за нею.

Після кожних заробітків Найда з Миколкою несли пляшки здавати. Частину грошей вони тратили на "Фанту" й "Мівіну" для Миколки та кісточку для Найди. Решту зберігали в Халабуді. Миколка складав гроші в слоїк і закривав капроною кришкою. Після цього слоїк щоразу закопувався у найглибшому кутку Халабуди.

ЧІКСА

Одного дня Найда довго чекав на Миколку під школою. Нарешті хлопчик вигулькує з-поза важких гаркітливих Дверей, і Найда остаточно винюхав щось не те. Миколка був сам не свій, крутився біля воріт, колупаючи носом порваної кросівки руду траву. Найди він зовсім не помічав і все дивився на Двері. А потім стрибнув у кущі. А зі школи вийшла дівчина. Розмовляючи по мобілці, Вона гордо цокотіла каблучками широкою алеєю. Голос – наче в пещеної болонки. Пахла якимись незнайомими краями: Пустирище, Вулиця і Двори відпочивають! Іще – чимось солодким, хоч не цукерками, але звідки Найді знати про гігієнічну помаду?

Миколка розповів Найді, що це новенька з паралельного "А". "Класна чікса, правда?" — тремтячим голосом питав Миколка, стискаючи худими пальцями Найдин загривок. Чіксами шкільні та вуличні хлопці обзивали симпатичних дівчат. Тих, що Миколка перед ними вигукував Найді "фас!", хоч насправді жартував. Тоді Найда удавано сердито гарчав, а сам лукаво позирав на господаря: диви, злякалась!

Але тепер Миколка вимовляв слово "чікса", як ніколи не вимовляв досі. І дивиться якось... по-собачому. Миколка тепер перестав бути Найдиним.

Хлопець щодня чесався, вмивався і навіть обрізав нігті. Скрадаючись, він бризкався Вітчимовим одеколоном, який так смердить, що Вітчим його досі не спромігся допити! Але найгірше, що тепер Миколка щодня, мов на пожежу, поспішав до ненависної Школи.

Якось Миколка роздобув ті злосчастні білі Хризантеми. Він вистежив Чіксу і підійшов до неї. "Я тебе люблю, і давай дружити!" — так він хотів сказати. Найда сховався, щоб не бентежити хлопця й не сполохати Чікси. І щоб не бачити цієї вистави. "Ану пш-ш-шов геть! Задрипанець! Приблуда бездомна!" — завищала Чікса. До Найди повернувся Миколка. На його вмитому обличчі паленілі сліди букета, наче від батого. За коміром і по курточці понасипувано дуже білих пелюсток.

Миколка не зважав на Найду і кудись побіг. Увечері вернувся у Халабуду і мовчки лежав. Найда теж мовчав. Так само Миколка лежав наступного дня. А коли заснув, Найда збігав до Миколчиного дому і поцупив пів хлібини, щоб принести господареві.

Лиш десь через тиждень Миколка усміхнувся. І почухав Найду за вухами своїми чорними нігтями.

ПОЄДИНОК

У Миколчиному третьому "Б" якось була фізкультура. Найда спостерігав з-поза огорожі. Діти збились у гурток і щось одне одному доводили. Найдині вуха чітко вловлюють якісь незрозумілі слова: "А в мене – колі!", "А в мене – чау-чау!", "А в мене – шарпей!", "А в моєї сестри – фокстер'єр!" Собаками хваляться! Ану ж, що скаже його Миколка?

Найдине запитання мовби перехопила Катька-зубрилка, з якою хлопчик сидить за однією партою. Миколка відповів, що у нього якась українська розвідницька порода. Хлопці почали сміятися з Миколки, ображати його та Найдю. Коли один Тип ухопив Миколку за барки, Найда коршуном кинувся на ворога і відпустив лише тоді, коли Тип сказав: "Найдо, пробач!" Після цього Миколка з Найдою показали усі команди, які знав собака: "Принеси!", "Сидіти!", "Дай дай п'ять!", "Служити!", "Голос!", "Фас!". Діти схвально загули і тепер вважали собаку дуже розумним. Хтось навіть порився в пакеті, дістав і запропонував Найді ковбаски. Але Найда не зробив навіть руху назустріч смакоті: чекав Миколчиної вказівки.

УРОК

Хлопці – і з Вулиці, і зі Школи – не шанують Найдиного Миколки не тільки через те, що вважають бомжем і безпритульним. А ще й тому, що Миколка не курить. Найда знає, в чому причина. Колись, як Вітчим іще прикидався добрим і вимагав називати його татом, він заповзявся навчити Миколку курити. Сам цигарки з рота не випускав. Тоді Найда подрімував у буряні, хоч знав: коли недалеко Вітчим, то тільки пильнуй! Вітчим сидів за столиком під грушею у їхньому захаращеному подвір'ї. На столику, теж захаращеному, ціле літо було що випити й чим закусити. Правда, не для Найдю й не для Миколки, бо тут завше засідали гості. Миколчина мама десь пішла, а гостей ще не було. Вітчим покликав Миколку, Найда насторожився. Чоловік був п'яний і тоді причепився до Миколки й примусив його влити в себе півчарки самогону. А тоді дав закурити.

Найда, зачувши лихе, зайшовся таким гавкотом, що Вітчим зафутболив його в сарайчик і защібнув двері. А в голові у Миколки запаморочилось, він зсунувся із лавчини і гепнувся непритомний.

Найдині лапи з усіх сил уже рили землю під дверима. Вітчим пішов до хати. А Найда вибрався і побіг на вулицю. Там він знайшов якусь жінку, яка пахла сонцем, літом і яблуками. Жінка спершу злякалась, що якесь цуцення піймало її зубами за спідницю і кудись тягне. На щастя, здогадалась, що неспроста. Зайшла у двір, кинулась до хлопчика, тоді – до відра з водою...

Жінка довго сварила Миколку: такий малий, а вже п'яний і прокурений. Потім вона пішла геть. А Миколка відтоді ні на чарку, ні на цигарку без огиди не може й глянути. Найда ж відтоді гавкає на Вітчима, як на чужака, як на власного ворога.

РОЗВІДКА

Якось вчителька розповіла на уроці, що у полі, за селом Війтівкою, під час Другої світової війни були страшні бої. І що там ще років тридцять тому стояв напівспалений танк. І, мовляв, цікаво, чи стоїть він там досі. Цікаво то й цікаво, хіба Найда з Миколкою не козаки, щоб піти – й перевірити?

До Війтівки доїхали автобусом. Справжнім розвідникам ще й щастить! У товкотнечі водій і пасажери не помітили Найдю в рюкзаку.

Важче було добиратись до поля. Для цього Миколка з Найдою мусили розпитувати людей. Один дідок повідав їм, що й сам у дитинстві грався в тому танкові. До

заповітного місця треба вийти на околицю, вздовж річечки перетнути отой невеличкий хутір, обігнути ставок, і ґрунтівка виведе через поле й лісосмугу прямісінько на "об'єкт".

За село вибралися швидко, а от стежка вздовж річечки виявилась із "сюрпризами". Тут були корови. Тож друзі вирішили рушити навпрошки, через луг. Та там були зарості і болото. Вирішили перейти річку. Знайшли місток. Навіть Найда з острахом позирав на цей непевний місточок. Миколка ж узагалі побоювався. Врешті, вони перейшли. А вже на хуторі на них почали гавкати хазяйські собаки. Найда, звичайно, не страхополох, але він один, а їх – цілих троє! Миколка ж злякався, що їх сприймуть за злодіїв. Друзі мусили тікати.

Коли внизу прослався довгожданий і дуже широченний ставок, знявся такий вітрисько, що в Миколки зірвало з голови картуза і кинуло у воду. Найда мусив кидатись у вируючі хвилі. Як-не-як, а в Миколки цей картуз – і літній, і зимовий! Після недовгої боротьби зі стихією картуз таки було впіймано й доставлено власникові.

Ставок уже майже минули, коли почався грім та блискавиці. Довелося бігти. Ззаду, в очеретах, Найда помітив двох мисливців. Сиділи на траві й чистили-перезаряджали рушниці. Хоч Найда з Миколкою збиралися служити в контрактній армії, зброя ніколи їм не подобалась.

Нарешті, друзі добралися на місце бою. Танка і справді не побачили. Зате Миколка познаходив багато шматків перетлілого металу, гільз від патронів і снарядів. А Найда знайшов цікаву річ: обліплений іржею металевий кружечок. Досвід базарного бізнесу підказував, що то може бути монета, ще й досить велика. Тож Миколці довелось того кружечка підібрати.

Коли вони дрібними перебіжками (якщо мисливці вже випили, то можуть стати неконтрольованими, як-от Вітчим) добиралися до Війтівки, Найда помітив, що Миколка, звертаючи очі до неба, на ходу молиться.

Халабуда, у яку прибилися аж за північ, мабуть, ще ніколи не видавалась такою затишною і рідною!

Принесені трофеї викладали аж вранці. Миколка відчистив Найдину "монету": вона виявилась нерівної форми саморобним медальйоном з дірочкою для ланцюжка. Здається, медальйона зробили з гільзи від снаряда. На поверхні був напис: "Найда. Взводний любимець. Підбрали над Ятраньом в 42. Розумний як людина. Служить на рівних".

Спочатку вони з Найдою ошелешено повітріщали очі одне на одного. Потім хлопчик як підскочить! Таж те поле полите не тільки людською кров'ю! На рівні з танкістами там воював і сердешний пес!!!

Училка дуже вразилась Миколчиними і Найдиними знахідками. Медальйона віддали до шкільного музею. А Найді з тієї нагоди навіть уперше дозволили зайти до Школи. Усі дивились на нього з повагою.

Стислий переказ, автор переказу: Світлана Перець.

ГРИБИ

Була осінь. І якось друзі назбирали два відра грибів. Пес радів, що будуть мати що їсти. Але гриби Миколка відніс додому, мамі. Бо знав, що з грибами треба обережно, без дорослих із ними краще не заходитись.

Найда з Миколкою сиділи у сараї і чекали, коли їх покличуть їсти. У хаті – Вітчим з компанією, і мама обіцяла принести смакоти їм у сховок. Та так і не принесла. Миколка пішов у розвідку і повернувся розчарований. Вітчимові гості все пожерли, а сам Вітчим упорав найбільше! Мама дуже шкодувала, бідкалась, дорікала, що хлопчик не нагадав про себе раніше. Плакала й дала синові кусник причерствілого хліба.

Миколка з Найдою ще довго сиділи у сараї. І ось що побачили крізь щілини дощок. Спочатку Вітчим, а потім усі його друзі почали бігати в туалет. Усі трималися за животи. Особливо погано було Вітчимові: від його біганини в Найди з Миколкою миготіло в очах дужче, ніж від осені. Гонки до туалету набирали обертів. Мама, кривлячись і тримаючись за живіт, найбільше, звісно, клопоталась Вітчимом: відпоювала його водою, годувала якимись таблетками і винувато слухала тиради на адресу свого "байстрюка" та байстрюкового "шолудивого пса". Коли Вітчим зомлів, мама побігла до сусідів викликати "швидку".

А Миколка з Найдою побігли до Халабуди. Вони що? Вони нічого! Як-не-як завтра Миколці до Школи! Може, уроки треба зробити, чи що... Ніч спали погано, хоч животи крутив не біль, а тільки голод. Зате коли наступного дня дізнались, що всі гостювальники на чолі з Вітчимом оклигали й знову засідають у Миколчиному підвір'ї, навіть трохи пошкодували, що назбирали вчора тільки двоє відер.

НЕВДАЛИЙ ЖАРТ

До Товстухи Миколка ходив уже з ложкою. Якось друзі пішли на підвечірок. Цього разу Найда гавкнув на Анхвісу. А вона як підскочить, як зашипить. Анхвіса вмент стала схожою на велетенського білого їжака та я-а-а-ак кинеться на Найду, та я-а-а-к уп'ється йому в голову зубами й пазурами!!! Миколка – в крик, та за кицьку – від Найди віддирати! Товстуха – на поріг, та до Миколки, та за чуба його!

Не встиг Найда вчепитись Товстусі за ногу, як різко заболіло вухо і кров залила йому очі так, що він уже нічого не бачив. Отямився, коли вони з Миколкою нарешті вирвалися з котячої пастки-пащі й упали на сухе листя. А Товстуха з Анхвісою на руках гепнулась на асфальтну доріжку.

Товстуха сварилася, а Найда з Миколкою тікали. У Халабуді побачили, що у Найди нема кінчика правого. Іще днів десять друзі не висовувались із Халабуди: ану ж Товстуха додзвонилась – ні, не до батьків, бо Вітчим уже давно обміняв телефонного апарата на сулію самогонки, – до Директора? А обідати й підвечіркувати під Товстушин будиночок не ходили після того аж цілих три тижні.

ЗНАХІДКА

Розімлівши на останньому осінньому сонці, Найда раптом прокидається. Його

ніздрі вловлюють якийсь дивний запах. Начебто Дівчинки, чий Конструктор колись так невдало трапився на Миколчиному шляху. Але наче й не зовсім Дівчинки.

Найда потрухав із Пустирища подалі: краще побіжить до Школи – чекати з неї Миколки. Але Найда знаходить хлопчика біля розритої заболоченої шосейки. Балакає з якоюсь малявкою в патлатій шапці з нашитими ведмежими вушками. Найда відразу впізнає у "вухатій" малявці Дівчинку, у якої Миколка хотів вкрати конструктор. Виявляється, Дівчинка заблукала. Її очі почервоніли й стекли солоною водою. Миколка просить, щоб Дівчинка не нюняла: він знає, де вона живе, і заведе її додому. Але вона дещо загубила: "Терточку". Виявляється, Дівчинка вийшла з терточкою гуляти, спочатку загубилась терточка, а потім і сама Дівчинка.

Миколка з Найдою розгублено нюшать між болотом і каменюччям. Ніде не валяється жодної тертки. Нарешті, друзі дізнаються, що Терточка – хом'ячок. Найда згадав запах, який чув недавно, і знаходить хом'ячка, який забився під сухе лопушиння і тремтить. Миколка визволяє хом'ячиху з шалини, оббирає від реп'яхів і подає Дівчинці. Потім друзі відвели дівчинку і хом'ячка додому.

ПОРОЗУМІННЯ

Найда переховувався за купою брикету й одверто нудився. Він часто лежав тут, на латочці теплого асфальту, під яким глибоко в землі проходила якась тепла труба.

Шкільні Двері відпустять Миколку не скоро. Бо вчора Миколка ненароком потрапив під Контрольну. Тож сьогодні у нього, напевно, Перескладання.

Але Миколка вийшов зі школи і розповів, що вчителька хвалила його, а за контрольну з математики він мав "10". Хлопчик навіть задумав ходити на математичний гурток. Найді це все не подобалося. Друзі побігли додому, кросівок хлопця подерся, тож треба було зашити. Згодом Миколка сказав: "Воно й правда: нащо той гурток, якщо взутий ходиш, а сліди – босі? Теж іще, математик знайшовся!"

РОЗВАГА

Якось Миколка придумав зробити опудало і налякати Товстуху. Він акуратно виламав у добре знаній дірці ще одну штахетину. Так, щоб тудою міг пролізти не тільки пес, а й погано вгодований хлопчик. Потім, шнуркуючи туди-сюди, крадькома цупив у Товстухи з-поза спини то віника, то рядно, то інший реманент. Голову опудала зробив з гарбуза, що їх було багато у дворі. У Халабуді Миколка взяв для опудала пальто, яке колись Найда знайшов для Миколки. Миколці воно не подобалося, тож на ньому спав собака. Навіть черевики Миколка прилаштував для опудала.

Товстушин Дворик був прибраний і порожній. Миколка примостив "чоловіка" на лавці біля гарбузів: от сів собі хтось і схилився, дрімаючи. Вони з Найдою причаїлись за тином і почали ждати. Десь за півгодини Товстуха з відром викотилась у Дворик. Уже сутеніло, тож Миколчиної підстави не завважила. Та коли згодом знову вийшла, підійшла до лавки і сказала: "Агов, чоловіче! Що ви тут робите?". Жінка ще довго розмовляла з опудалом, сварила його, питала, чи він часом не хворий. Аж коли гарбуз упав із палиці і погуркотів асфальтом, до неї почало доходити. Вона вхопила дрючка... але Найда і Миколка уже тікали.

В Халабуді ще довго обговорювали пригоду, передражнявали Товстуху і сміялись, аж падали, аж надривали животи. Бо ж хіба не дотепник його Миколка?!! А пальто завтра Товстуха-чистьоха точно занесе на Смітник, і Найда знову його притягне та буде на ньому спати.

ПОМСТА

Найда так довго чекав цієї нагоди, що, дочекавшись, аж не повірив у неї. За цей час перебрав безліч варіантів. Поцупити з Чіксиної сумки Щоденника і розтерзати його серед шкільного дворища? Вимочити її портфеля в найбруднішій калюжі? Натрусити бліх до пакета зі спортивною формою? Заразити глистами? Привселюдно покусати? Покусати крадькома, але щоб знак лишився навіки.

І нарешті це сталося. Якось зранку, коли всі діти завмерли на шкільному подвір'ї, бо машина привезла Чіксу, Найда зосередив увесь свій гострий зір і вловив одну деталь. Щось зовсім непомітне визирало з-під холоші формених, хоч і модерних, Чіксиних штанів. Найда тихенько стрепенувся й тихенько пішов назирці. Напередодні, скинувши колготи, Чікса ненароком залишила їх у шкільних штанах і там забула!..

Найда напружив усю м'якість на подушечках своїх лап і безшумно підкрався до Чіксиних ніг. Він піймав зубами крайчик колготок і потягнув. Проте Чікса не помітила, що її вчорашні колготи стали об'єктом здивованої уваги всіх присутніх. Вона ішла, як завжди, задерши голову й ні до кого не вітаючись. А Найда весело трюхикав за нею і демонстративно прикидався, ніби хоче колготи вхопити. Малі й Старшокласники, навіть Завгосп і Директор, які з'явилися у Дворі, повитріщалися на процесію.

Перед сходами школи Найда знов ухопив зубами колготок. Чікса нарешті відчула щось не те. Загальмувала, озирнулась... І вклякла: знизу на неї глузливо-покірно дивилося бридке, закошлане прибудне псисько. І тримало в зубах Чіксин капроновий колгот! Що тягнувся із її ж штанів! Колготи зачепилися за зуби Найди. Чікса завищала. Найда мотав головою, аж поки не наступив на колгота лапою. Той відчепився і пес дременув до Миколки. Уся школа зареготала ще дужче. Тільки Директор ледве тамував сміх. А Завгосп геть-чисто забув, а може, просто сьогодні не хотів проганяти Найду. Чікса зіжмакала колгот і, паленіючи, пострибала сходами й зникла у Дверях. Юрба теж помалу рушила у двері, сміючись та обговорюючи пригоду: веселий настрій на весь день Школі був забезпечений.

ЖІНКА ІЗ ЗАПАХОМ ЯБЛУК

Колись Дівчинка загубила свого хом'ячка Терточку. А тепер Найда загубив свого Миколку. Це ж треба: зовсім трохи загаявся на Смітнику й Миколки біля Школи вже не застав! Найда вже обганяв усі Двори, Вулиці й Пустирище! Навіть до Миколчиного дому забігав. Найда так вибігався, напереживався, що геть охляв. З останніх сил приплентався під Халабуду і заснув.

Миколка прийшов ввечері і розповів, що працював у якоїсь жінки, допомагав, а вона хвалила його. Пес докірливо обнюхував господаря. За роботу Миколка отримав торбу яблук. Найда обнюхав торбу і раптом згадав Жінку, яка пахла сонцем, яблуками і літом. Літня Жінка! Ота, що колись, дуже давно, ще як Найда був малий, Миколку

порятувала! Коли той мало не вмер од Вітчимової "науки"! Миколка просто її не пам'ятає – був же тоді без пам'яті!

Тепер собака був радий, що Миколка допомагає літнім людям, як вчили у школі. Гаразд, хай уже! А ну ж серед них, як от сьогодні, трапиться людина, що колись урятувала тобі життя!

ЯК НЕБО В РІЧЦІ ВТОПИЛОСЯ

Біля неглибокої річки Болотянки зібрались малята. Це приїхали друзі до Дівчинки. Усі перелякано дивилися то на воду, то на Найдиного Миколку. Після того, як Миколка врятував хом'ячка Терточку, він здобув у Дівчинки Авторитет. "Дивіться, діти, небо втопилося!" — гикнув Миколка. Так, аби що-небудь сказати цій пещеній дитсадківській громаді. "Гав!" — з гідністю потвердив Найда Миколчині слова.

Діти зажурено мовчали. Раптом котресь поглянуло догори. Небо вгорі було! "Ну, як вам сказати? — зніяковів Миколка. — Небо ж не все втопилося. Тільки шматочок, тільки нижнє бовтнуло... той, упало". Миколка говорив і говорив, пишаючись тим, що вперше у житті завоював таку увагу, що так багато круглих оченят прикипіло до нього. Але непомітно підійшов хлопець з Вулиці і сказав, що це просто відображення! Як у дзеркалі!

Діти полегшено відітхнули. Чужак гордо пішов стежкою далі. "Найдо, за мною!" — рушив і присоромлений Миколка.

Малеча стояла на місточку і знов дивилася то на воду, то на небо. "Відображення відображенням, а небо таки на дні!..." — говорило якесь маля. Діти вірили Миколчиним словам. А Найда радісним клубком потрюхикав доганяти господаря.

Стислий переказ, автор переказу: Світлана Перець.

Авторські права на переказ належать Укрлібу

ГІАЦИНТ

Довгими вечорами в Халабуді Миколка розповідав Найді, як вони підуть на контрактну службу. З них обох вийдуть добрі вояки. Ех, із Найдою та Миколкою Україна колись нарешті займатиме не тільки перше місце за кількістю курців (Училка розказувала), а й за цією, як її... обороноздатністю!

Тож недарма шостого грудня, повідомила Миколчина Училка, відзначається День українського війська. Ще вона придумала, ніби в цей день Миколці й усім хлопцям класу треба вручати гостинці. Проте ще в першому класі жодна однокласниця не хотіла дарувати Миколці подарунок. Нарікали, що він ледар, бомж і що потім, на дівчаче свято, нічого нікому не віддає. Миколка тоді аж до Нового року до Школи не ходив. І наступного грудня так само.

Найда здогадується, чому третьокласник Миколка змінив свою думку. І на День українського війська до Школи таки плуганиться. Потайки він таки сподівається на подарунок... від Чікси! Ах, який же з нього вояка, якщо не може розпізнати в Чіксі ворога?!

Але шостого грудня Миколка таки отримав подарунок: шоколадку і гіацинт. І це

подарувала Катька, сама захотіла! Училка скомандувала, щоб усім дарували однакове – по шоколадці. А Катька після уроків ще й гіацинт подарувала. Відтоді їх стало троє. Найда, Миколка і Гіацинт. Миколка навіть поливав Гіацинта в один і той самий час. А вечорами, після розмови про майбутнє військо, Миколка несміливо заводив іншої: "...Як думаєш, чого вона мені, той... Вирішила подарувати?... Ще й таку гарнющу квітку?" Потім неодмінно відкопував із кутка Халабуди слоїка з їхніми чесними заробітками. Там були і копійки, і гривні. Миколка планував купити Каті гарний подарунок.

ПРИМИРЕННЯ

Найда з Миколкою так ловко пристосувались цупити в Товстухи з-під носа кицьчині обіди, а вони, ті обіди, були завше такими смачнющими, що хлопчик із собакою стали втрачати пильність. І якось Товстуха зловила їх на гарячому. Вона повела друзів у будинок. Вони вже думали про найгірші покарання, але раптом жінка налила їм супу і дала ковбаси.

Поки Найда з Миколкою спорожнювали миски, Товстуха розповіла, що вона зовсім одна. Тому дбає про Анфісу, яку колись відібрала в сусідів: хотіли втопити, бо нібито лазила по столах і збитки робила!

На прощання жінка сказала приходити до неї їсти і дала друзям печива. Товстуха провела їх з двору. І добре, що взялась провести, бо з того всього Найда й Миколка були б осоромились. Рушили-бо спершу до звичної дірки в тину. А не до хвіртки!..

СВЯТО ПЕРШОГО СНІГУ

Сніг! Навіть Найда знудився за цим дуже білим, ледь мокруватим пухом! Аж самому смішно: раптом здалося, що Сніг пахне... конваліями! Колись давно, років два чи й три тому, в час буяння конвалій він народився... То був короткий проміжок якогось туманного блаженного сну. Поки все не обірвалося раптовим розставанням з Мамою і зануренням у мало не смертельне багно... Відколи Миколка порятував Найду, конвалії більше якось не стрічались, але вони завжди жили в Найдиних снах.

Найда бігав, підстрибував, лизькав сніжинки і все косив око на Школу. Скоро буде перерва, і Двері випустять Миколку. Миколка тепер мало не щодня ходить у ту свою Школу. Найда вже й змирився: гаразд, хай уже, хлопця на ланцюг не посадиш!.. Хоче писати свої, точніше, Училчині Контрольні – хіба ж Найда його зубами триматиме? Зрештою, та Училка... може, вона й непогана?..

Аж ось і дзвінок! Усі дзвінко розкочуються по снігу, пишать, кидаються сніжками, борюкаються!.. Найда не помітив, як і сам опинився у веселій колотнечі. У гармидері його не завважить навіть Прибиральниця! Миколка щасливий. Катька – ще одна причина, через яку Миколка перестав пропускати Школу. Відколи вона подарувала хлопцеві Гіацинта, він знов почав умиватись і відчищати з одягу вчорашнє засохле болото. А тепер обтрушує сніг. Від щастя Миколка навіть склав вірш:

Сніг засипав цілу Школу,
Сніг усім нам по приколу!
На сніг весь клас повибігав,
І навіть песик каже: "Гав"!

З дверей школи вийшла Катька. Але Миколка не кидає в неї сніжку. Він майже проспівав Найді:

І вийшла на поріг вона -

Та, що на цілий світ - одна!

Найда щось передчував. Це ж - як вона там? Любов! Таке вже було в Миколки до Чікси. Правда, тут якось... серйозніше, чи що... Любов - знов? Це ж треба: теж прикладно! Проте не дуже гарно... Любов - гав? Фу, нікуди не годиться! Любов - кров? Ні, вже краще: любов - плов!

Слово "плов" Найда почув зовсім недавно: вчора Товстуха їх частувала дуже смачною рисовою кашею з м'ясом. Після такої смакоти Миколка навіть вирішив залатати дірку в паркані і купити Товстусі якийсь гостинець із їхніх заощаджень.

Від того, що хлопчик і тепер звиряється саме йому, псові, Найдині груди переповнила гордість. А коли Миколка в цю секунду ще й почував друга, Найді стало зовсім легко! Продзвонив дзвінок і всі діти побігли у школу. А Найда сидів обліплений снігом, наче якась північна лайка. З душею, повною конвалій та гіацинтів. Пахло Снігом, Сонцем, Любов'ю і - ну, зовсім трошки - Товстусиним пловом... Може, то так пахне... Свято?

СВЯТИЙ МИКОЛАЙ

Здається, Найда вже пережив щось подібне торішньої зими. Всі магазинні вітрини прибралися в блискучі витребеньки, засипалися снігом, який не тоне, засяяли тисячами зірок. Пахощі ялинки стали якимись іншими. Людські потоки на Вулиці тепер пахли Поспіхом, Турботами й Передчуттям Казки. Усе показувало на те, що, як і торік, Смітник невдовзі поповниться силою-силенною коробок, баночок, пакетів і кульків од найрізноманітнішої смакоти.

Нині Найда знайшов майже непочате морозиво. Хоч Найда і змерз, як цуцик, проте й радів, як слон. Пожадливо лизькав білий солодкий скарб у шелесткій обгортці. Його раювання перебив Миколка, що вихором налетів зі шкільних Дверей. Миколка сказав, що сьогодні особливий день. Сьогодні - Святого Миколая! А він підкладає під подушки дітям Гостинці. Усім в класі приніс. А Миколка ж не дивився під свою подушку.

Уже три дні, відколи випав сніг, у Халабуді підмерзло, і вазончикові стало холодно, вони всі троє ночують у Миколки вдома. "Погнали, бо ще Вітчим припхається й перехопить Гостинця!" — сказав хлопець. Уже кілька тижнів, як Вітчим десь завівся, і мама поклялась Миколці, що більше ніколи його не прийме.

Цілу дорогу додому Миколка все пришвидшував і пришвидшував крок і висловлював найрізноманітніші припущення щодо подарунка. Найда захекано дріботів поруч із Миколкою. Що ближчала хата, то більше кортіло дізнатись, який же Гостинець ховається за її облупленими стінами й гіацинтовим віконцем, під зашмуляною Миколчиною подушкою. І то палкіше вірилось, що гостинець таки є. Не може Святий Миколай забути про хлопчика - ще й із таким самим, як у нього, святого, іменем!..

Стислий переказ, автор переказу: Світлана Перець.

Авторські права на переказ належать Укрлібу